

Diunvuija Ku dituku dia
Dipungila Dipia-dipia

1 KOLINTO

Table des matières

1 Kolinto 1. 1-16.....	240
1 Kolinto 1. 17-31.....	241
1 Kolinto 2. 1-16.....	242
1 Kolinto 3. 1-15.....	243
1 Kolinto 3. 16-23 ; 4. 1-5	244
1 Kolinto 4. 6-21.....	245
1 Kolinto 5. 1-13.....	246
1 Kolinto 6. 1-20.....	247
1 Kolinto 7. 1-31.....	248
1 Kolinto 7. 32-40 ; 8. 1-13	249
1 Kolinto 9. 1-27.....	250
1 Kolinto 10. 1-13.....	251
1 Kolinto 10. 14-33 ; 11. 1.....	252
1 Kolinto 11. 2-16.....	253
1 Kolinto 11. 17-34.....	254
1 Kolinto 12. 1-13.....	255
1 Kolinto 12. 14-31.....	256
1 Kolinto 13. 1-13.....	257
1 Kolinto 14. 1-19.....	258
1 Kolinto 14. 20-40.....	259
1 Kolinto 15. 1-19.....	260
1 Kolinto 15. 20-34.....	261
1 Kolinto 15. 35-50.....	262

1 Kolinto 15. 51-58 ; 16. 1-9	263
1 Kolinto 16. 10-24.....	264

1 Kolinto 1. 1-16

Ekelesia munene wakamana kumueneka mu Kolinto ku mudimu wa mupostololo Paulo (Bienz. 18. 10). Yeye eu muikale ku luseke elu ne tshipedi tshia bu **Mpasata** wa lulamatu ne ku lukuabu tshia **mutangadiki**, udi utungunuka ne dinanga dionso bua kutabalela ekelesia eu (fuangikija ku 2 Kol. 11. 28). Mukanda wende eu wa ku mudilu, udi mufundibue mu Efeso, udi ufundila « bonso badi mu **muaba onso** badi batela dina dia Mukelenge wetu Yesu Kilisto » (mv. 2). Bituikala bamana kuikala ba munkatshi muabu, nunku mukanda eu udi kabidi mutufundila ne tuetu kabidi muomumue.

Paulo wakapeta lumu lubi lua mu Kolinto. Malu a bungi mabuelakane akamuenekamu. Kadi ku mpala kua kuakula malu aa, udi uvuluisha bena kuitabusha abu **bubanshi** buabu bua mu nyuma, ulesha ne bubanshi ebu bakabuanganta kupitshila ku ngasa wa Nzambi (mv. 4, 5). Bua tuetu kupima bunene bua bujitu buetu ku mpala kua malu a Nzambi ne kuangata ne mushinga nsombelu wetu wa buena Kilisto, bidi bikengela bua kuanshi kubalulula masanka a bungi atuakapeta. Ne tumanye bua bua kusakidila bua bualu buawu bu mudi muposto wenza apa.

Bualu bua kumudilu budi mupostolo usamina bena ekelesia eu budi bua Matapuluka, matapuluka aa adi kabidi atuluila petu misangu mikuabu ! Bena kuitabusha bakadi balondamu (Paulo, Kefa ne Kilisto bu muyishi munene mutambe bakuabu : Yone 3. 2). Pa mutu pa kuikala basuikakasha mu buobumue bua « Yesu Kilisto, Mukelenge wetu », Muana wa Nzambi (mv. 9). Buobumue ebu buikale kipatshila ketu (1 Yone 1. 3)

.

1 Kolinto 1. 17-31

Buetu « tuetu badi bapeta lupandu » **dî dia mutshi mutshiamakane** didi **bukole bua Nzambi**. Kadi bua badi kabayi ne muoyo wa Nzambi, didi ‘anu bu **bupote** kudibu. Bionso bidi biunvuisha mutshi mutshiamakane : lufu lua muntu muakane lulombibue kudi buakane bua Nzambi, dibuikidibua dia patupu dia bantu babi, ditekibua dia muntu mukulukulu ku luseke, malu onso malelela adi mu meshi a bumuntu. Kuenza kua malu a bishima ne malu a kukema, **kupuangana** kunene kulondangana ne **ngikadilu** mukole wakuenza malu mimpe... mu tshikondo tshimpe, ke mushindu wa ntendelelu udi kayi utonda muntu nansha umue ! Nunku bena meshi buonso ne bafundi, batontolodi, mu tshikoso misuka mikole yonso ya tshikondo etshi... ne ya bikondo bionso, mv. wa mv. 18 udi ubabumbakasha mu tshiambilu tshimue tshidi tshitshinyisha ne : « **bantu batshidi bajimine** ».

Budi bualu bulelela ne, munkatshi mua bapikudibue ba Mukelenge mudi bena meshi, badi ne bukole, ne badi ne butumbi... bakese (mv. 26). Bualu bua budi bualu bukole bua buobu aba kudivuisha « bu bana bakese » (Mat. 18. 3 ; 11. 25). Bua kuditumbisha Nzambi udi usungula bintu bitekete ne malu mapuekele ne adibu bapetula, ne mushindu eu ke udi biau bena kilisto kudi bantu ba pa buloba. Kadi mushinga wabu nkayabu udi ne bualu kayi buobu badi mu **Kilisto Yesu** ne yeye udi kudibu : bukole... lungenyi... ne buakane, ne kujidibua ne bupikudibu (Mv. 24, 30).

1 Kolinto 2. 1-16

Tudi bamanye ne pa buloba, tshipedi tshia kuakula, dimanya kampanda, ne « ne mei a **bungi a lungenyi** » adi mua kukumbana bua kujadika ditshimuna dia bualu kana buonso. Kadi bua kumanyisha meyi a ditabusha pa buloba, Nzambi kena udiambuluisha ne bukole bua meshi a bantu ne bua butangadiki buabu (mv. 4, 5). Paulo, nansha dimanya diende, kakadimuensha mu Kolinto ku lungenyi luende ne ku dimanya diende anyi ku diakula diandi nansha. Mushindu'eu wakadi mua kuela dilongesha diende mpata, bualu bua **mutshi mutshiamakane wa kilisto** wakadiye wamba, wakadi unvuisha ndekelu wa bionso biakadi muntu mua kuditumbisha nabi.

Kadi muena kuitabusha, kayi mua kujimija tshintu nansha tshimue, wakapeta « patupu kudi Nzambi » bintu bidi kabiyi bimueneka – ne mushindu wa kubijingulula, ne wa kubiangata : Nyuma muimpe ke muntu umuepele udi Nzambi wenza nandi mudimu bua kutuambila meshi ende (mv. 12). Musambu udi ne mushinga kayi bikalaku kakuyi tshintu tshia kûnvuisha, anyi bande (mukaba wa mei), disque bidi ne diambuluisha kayi bikalaku kakui tshisanshi bua kubiunvua ? Ne kabidi ntshipeta kayi ku dimba dimpe kadi bateleshibue kudi bantu badi ba mpudi matshi ? Mushindu umue diakula dia Nyuma « **muntu wa mubidi** » kena mua kudiunvua nansha. Kadi « muntu udi wa nyuma udi unvua malu adi a **nyuma** kupitshila ku bukole bua **nyuma** » (mv. 13-15).

1 Kolinto 3. 1-15

Bûjibue ne matapuluka abu, bena Kolinto kabakadiunda nansha kakese. Bafuanangane ne balongi, badi batandanga bua kuikala aba kudi mulongeshi udi ne dimanya dia bungu, bakuabu kudi udi ne kalasa kimpe. Paulo udi ubambila ne, kujinga mulongeshi pa mutu pa kujinga dilongesha, nkuikala bu bana bakese. Nkuikala kabidi bantu ba mubidi (mv. 3). Misangu ya bungu tutu tubondakaja dîsha dilelela ne udi udîsha : bituikala tulonda muyishi mukuabu wa Nzambi ne meshi a dipetu ne, kena ukumbana bua kutuambila bualu, tudi tupeta tshitudi tumuka mu kunvua bulelela.

Kunyima mupostolo udi ulesha bujitu budi n'abo udi wibaka. Mu mudimu wa Nzambi, mundidimbi wa **budimi** anyi wa **Nzubu**, muena mudimu yonso udi ne mudimu wa kukumbasha. Udi mua kutuala bintu bia kuibaka nabi (mbuena kuamba ne mishindu mishilashilangana ya bulelela mu Dî dia Nzambi) : kudiundisha misuka ya bana ba Nzambi ku dibambila bua buakane bua Nzambi (ngolo), bua bupikudi (argent), ne matumbi mashilashilangana a Kilisto (mabue a mushinga mukole). Kadi mu tshimuenenu tshia bunene bua mudimu, udi kabidi mua kuibaka ne mitshi, bisosa anyi bidi bisasa... mudimu wabutudibua ku kapia. Eyo kadi « muntu ne muntu amanye **mushindu** » (ke bualu bua bunene bua mudimu) udiye wibaka pa bishimikidi bidi kabiyi binyanguka : Yesu Kilisto.

1 Kolinto 3. 16-23 ; 4. 1-5

Ku luseke lua bena mudimu badi mua kuenza mudimu mubi (mv. 15), kudi kabi bena mudimu **babi** badi banyanga ntempelo wa Nzambi. Ntempelo eu udi wa tshijila bu mudi yeye udi mushikamemu muikale wa tshijila. Ne mupostolo udi ubavuluija ne, tuetu kabidi tudi ba tshijila (mv. 17). Muntu kafuanyikiji, ne bua bualu buandi nkayandi ne bua mudimu udi ukuata (mv. 18). **Lungenyi** lua malu a pa buloba ludi bupote kudi Nzambi, lungenyi lua Nzambi ludi bialu bupote kudi ba pa buloba (mv. 19). Buimpe bua elu ne lukuabu budi bumueneka anu ku **kipatshila**. Muntu wa pa buloba udi unvua muena kilisto luse, wela menji udi ulumbila kipatshila ka patupu kadi kakayi ne diambuluisha ne masanka a tshikondo etshi. Bualu budi tshinyi, tudi bietu mua kukuatshibua ne bupote bua mushindu eu anyi !

Masanka atudi mua kukeba aa adi tshinyi ku luseke lua tshitudi natshi ? Paulo udi ujikula ne **bintu bionso mbietu**, ne bidi kutudi bualu bua tudi ba Kilisto kudi bintu bionso bikalangane biende. Muinshi muandi tudi mua kupeta bionso bidi bikengela bua mudimu wandi. Kadi tshidi ne mushinga ntshia « **tusanganyibue bantu ba kueyemenyibua** » (shap. 4. 2). Bualu muntu yonso udi mulami wa bikese anyi wa bia bungu, ne yonso ku dina edi neapete butumbi ke kudi muan'abo kadi kudi udi ubala mu mutshima wa muntu ne muntu (mv. 5 ; tang. 2 Tim. 2. 15).

1 Kolinto 4. 6-21

Muji wa matandu mu Kolinto wakadi tshinyi, bikalau ke **lutambishi** ? (Nsum. 13. 10). Muntu yonso wakadi utumbisha tshipedi tshiandi ne dimanya diandi (shap. 1. 5), bapua muoyo bualu bumue ne, bakangata bionso bipedi ebi **patupu ku ngasa**. Bua tuetu kulama kudipuekesha, misangu yonso tuvuluke lukonko elu lua mu mvesa wa 7 ne : « **udi ne tshintu kayi, tshiudi kui mupete kudi mukuabu ?** »

Bualu bukuabu, kukuatshibua ne lupepele lua diditambsha anyi lua kudibala ne mushinga, nkukeba tshintu tshikuabu pa mutu pa « Yesu Kilisto **mupopedibue pa nkulusu** » (shap. 2. 2). Mushindu eu nkubanga « dikokeshu » mu tshikondo etshi, kutangila badi bafunda ne : « **bituakenga** nandi (mu matuku atudi nau aa), **netukokeshu** popamue nandi » (2 Tim. 2. 12). Paulo ku luende luseke kakapindulula malu aa nansha. Wakadi mudisunguila bua kuangata luseke tshikondo etshi ne « bintu bia kuimansha ku diala bia pa buloba, mubengibue kudi buonso... » luseke ludi bena kilisto bakese bitabusha bua kuangata ne disanka. Kadi mumanye ne, kusungula luseke elu disanka diabu, udi ubasengelela banangibue bandi ba mu Kolinto bua bamulonde mu nshila eu. Wakadi **tatu** wabu mu Nyuma (mv. 15) ne wakadi musue bua bamufuane, bu mudi bana bafuana tatu wabu. Kadi bikala disopuesha diandi kadî dipete muaba kudibu, wakadi mudilongolole payayi kudibu, bua kuya ne « mulangala » buena kuamba ne kubabela bikole ne dinyoka, mudimu wa **tatu** wakadiye ukumbasha bua diakalengele dia bana bandi bananga (mv. 14).

1 Kolinto 5. 1-13

Mupostolo udi ubanga katataka tshiena bualu tshia bualu bukole. Kumusha matapuluka manene, mu Kolinto muakadi ngikadilu wa **bubi mutambe bunene**, buakadi nansha buenshibue kudi muntu umue buakadi bunyanga ekelesia mushima (fuany. Yosh. 7. 13...). Kadi bunene bua bubi, « luevene elu » buakadi mua kubabuesha mu muadi ne dibuondakasha, kabuakapumbisha kabidi « kudisua kuabu ». Bidi bu muntu udi mukuatshibue kudi disama dia nsudi, udi ushima kumanya disama diandi ne usokoka mputa ya disama diandi mu bilamba biakane. Mu dina dia Mukelenge, muposstolo udi ulomba **malu a patoke ne abulelela** (mv. 8). Kena utshina bua kubulula bualu ebu bubi. Bangabanga ne kukuata mudimu ne kujikula kua ditabusha, bidi bikengela bua kondo ketu ka mutshima kikale kalongolodibue. Ne bunsantu budi bulomba ne muena kuitabusba kamanyi anu mua kudikanda ku bubi, kadi kabidi amanye mua kuditapulula ne bantu badi bashikame mu bubi kadi bikale ne didinga ku mesu, babikidibua ne bana ba Nzambi (mv. 11).

Nkipatshila kayi kanene kadi katudi naku nkayetu anyi bu ekelesia mujima bua kudilama ku buobumue ne kulengulula kua malu onso mabi. Musangu nansha umue bunene buetu pa mutu pa bana betu nansha, kadi mushinga mutambe bunene wa mulambu wakajimisha mibi yetu (mv. 7).

1 Kolinto 6. 1-20

Bualu bukuabu bubuelakane buakadi mu Kolinto. Bena kuitabuja bakuabu bakadi baya kufundangana ku tubadi tua pa buloba ebu. Bumanyishi bua kanyinganyinga kakole ! Mupostolo udi upisha buonso babidi : **wakadi kayi muitabusha bualu bubi** buakamuenzelabo, ne **wakenza buine bualu bibi**. Kunyima udi wakula bua malu mabi manene adi enzeka munkatshi mua bantu badi kabayi bitabusha, ne udi uvuluisha ne, muntu kena mua kusungidibua ne kushala mu dienza dia malu mabi nansha.

Udi ujikija ne : mushindu eu ke munuakadi, bakuabu ba munkatshi muenu. Kadi monayi mudimu wakamana Nzambi kuenza : wakamana **kunuvua, kunulengesha, ne kunubingisha** ! Mbua nuenu nudikoyeshe kabidi anyi ?

Bubi bumana kumushibua ne butekibua ku luseke, kakuena tshintu tshidi tshinkandika kabidi nansha... kadi bionso bidi mua **kunkokesh**a bingikala ntshiena ndimuka bualu buabi (mv. 12). « Bualu bubi kabuena mu bintu, kadi budi mu dinanga dia bintu bidi mu mutshima wetu » mei a mufundi mukuabu adi amba nunku (J.N. Darby mu mifundu mitshintshikila pa Luka). Mv. 13-20 udi buala bua **tshijila**. Mvesa ei ikale mifunda mu mutshima wa nsonga yonso muena kuitabusha, udi uteyibua misangu yonso kudi nkuka ya mubidi. **Mubidi wende kawena bualu buende kabidi nansha**. Nzambi wakamana kûsumba bua wikale kudi **kilisto**, bu tshitupa tshia mubidi wandi (mv. 15) ne kudi **Nyuma Muimpe** ntempelo udi wa **tshijila** bu mudiye yeye (Nyuma muimpe) muikale munda muandi mutumibue kudi Nzambi (mv. 19).

1 Kolinto 7. 1-31

Kunyima mumane mu shap. 6. 13-20 kudimusha bena kuitabusha bua kuepuka ku bukoya buonso, mupostolo ku kuandamuna kua nkonko yonso yakamuelabo, udi wakula mu shap. 7 bua nshila udiye ne bua kuangata dipangadika bua kumulonda ne **dianyisha dia Mukelenge** : nshila eu wa **dibaka**. Nsonangalume muena kilisto wakamana kudimuka bua kuludika nshila wandi bilondeshele dî dia Nzambi (Mis. 119. 9), neatungunuke bua kuindila anu kudi Mukelenge mu dipangadika edi dinene.

Malongesha adi alonda pashishe, mafidibue anyi kudi Mukelenge, kupitshila ku dibuluibua, anyi ku mei a mupostolo bu mamuma a dimanya diandi bua kukuatshisha badi bikale mu lutatu lua dibaka : bu dilongesha didi ditangila muanetu wa balume anyi wa bakashi udi ne mukashi anyi mulume udi kayi muena kuitabusha. Tufunde ne, dikankamika didimu didi mu mv. 16 didi kudi muntu wakamana kubuela mu dibaka, kumpala kua kukudimuna kuandi kua mutshima, ke kudi eu wapanga kutumikila ku 2 Kol. 6. 14.

Mvesa wa 23 (6. 20), udi wambulula ne « nuakasumbibua ku mushinga mukole ». Mushinga wetu wakavuishila Mukelenge makenga bua kutupikula ku bukokeshi bua Satana ne bua malu a pa buloba, mushinga mukole eu kabingila kanene bua tuetu katupangi ku malu a diambedi. Bua kumukuatshila mudimu, Mukelenge udi musue balume anyi bakashi badi ne budikadidi. Kadi yeye ke udi musungule ngikadilu idi ikumbana bua muntu amukuahtshile mudimu : ditunga, meku, muaba wa mudimu. Ku mpala kua kuangata dipangadika bua kushintulula, tuikale batuishibue ne didi disua diandi diakane.

1 Kolinto 7. 32-40 ; 8. 1-13

Kupanga kuikala ne **kanyinganyinga** bua bintu bia pa buloba, nkuikala ne mutshima mufila ku **malu a Mukelenge** bua kukeba misangu yonso bua **kumusankisha**, kumukuatshila mudimu kakuyi **ntatu**¹, eyo mona edi ke diakalenga dia muena mudimu wa Nzambi udi mujike ku mpala kua udi mubake. Kadi bu Paulo dibi bikengala bidi bikengela kuikala ne tshipedi etshi tshia ngasa.

Mu shap. 8 Paulo udi utangila bualu bua minyinyi ya ku tshishipelu (boucherie), yakadi mifidibua pa bioshelu bia mpingu, ku mpala kua kupanyibua mu bisalu. Biakadi kudi bantu ba bungu bualu bua kuondo ka mutshima (fuany. ku Lom. 14). Mu matunga etu, bualu bua mushindu eu kabuenaku kabidi nansha, kadi misengelelelu ei idi mua kutukumbanyina **kutudi buonso** tshikondo tshitudi tukeba bua kulenduisha mukuabu : muan'etu udi Kilisto mufuila pende ku mutshi mutshiamakane.

Malu aa bena kuitabusha ba mu Kolinto bakadi bãmanye ! Mupostolo udi utamba kubavulujau misangu ya bungu ne : « **kanuena bamanye ne...** » (tang. shap. 6. 2, 3, 9, 15, 19...). Kutangila ! dimanya edi diakabambuluisha ku tshinyi ? Anu ku dikeba dia butumbi bua patupu. Nansha tuetu muomumua tudi mua kubuela mu njiwu ya mushindu umua, tuetu badi bikale ne dimanya dia bungu dia **lungenyi**, pa mutu pa kuikala ne dia munda mua **muoyo**. Bua kufikila ku dimanya « bu mudibi bikengele kumanya », bidi bikengele **kunanga Nzambi** (mv. 3). Ne kumunanga, **nkutumikila** anyi **kuteka mu tshienzedi** etshi tshitukadi bapete diakalengele dia kumanya (Yone 14. 21, 23).

1. Ntatu : mu mukanda wa français mudi muaku « distraction » kadi tudi balonda dikudimuna dia mu mukanda wa tshiluba.

1 Kolinto 9. 1-27

Bakuatshibua ne lutambishi bualu bua bipedi ne dimanya biakadibu nabi, bantu bakuabu bakadipesha miaba ya kumudilu anyi ya mushinga munda mua ekelesia wa mu Kolinto. Ne bumuakadi muntu ne muntu udibandisha bua kupepesha bakuabu, bakafikila bua kuelangana mpata bualu bua bukokeshi bua bupostolo bua Paulo, mbuena kuamba ne bua Nzambi mene. Bua bualu ebu, Paulo bukokeshi bua kudibingisha ku buala bua mudimumu wende ne ku luendu luende. Mudimu wa butangadiki, wakadi bujitu buandi, buakangataye mukana mua Mukelenge, ne kakapanga kutumikila ku tshikena kumona tshia mu diulu (Bienz. 26. 17-19). Kudi bena Yuda, wakadi ubalesha Nzambi wa Isalele, bujitu buabu mu dipidia dia Musungidi, Muana wa Davidi, ne dilekedibua dia mibi (Bienz. 13. 38...). Kudi ba bisamba bia bende, batendeledi ba mpingu, wakadi ubambila Nzambi umuepele, udi ne lutulu kudi bifukibua biandi, udi wela mukenshi bua bakudimune mitshima yabu (shap. 17. 22...).

Paulo wakadi umona ku mpala kuandi mushinga wa difutu wakadiye ulua kupeta ku ndekelu kua mudimu wandi : bantu buonso basungidibue ku mudimu wandi (1 Tesal. 2. 19 ; Filip. 4. 1). Uya mutangile ku kipatshila difutu diandi mene, wakadi widikisha kulumbila kua lubilu bu muena manaya a lubilu (athlète) mu tshipalu, uludikisha mubidi wende, wela meshi anu ku butshimunyi. Kadi mutshimunyi wa manaya wakadi wangata anu tshifulu tshia butumbi tshia tshitupa tshipi bu difutu, butumbi budi bunyanguka makelela (mv. 25). Dilumbila dietu dia buena kilisto, didi ne difutu, tshifulu tshia butumbi tshidi katshiyi tshifubidila. Tulumbile bua kuangata tshifulu etshi (mv. 24).

1 Kolinto 10. 1-13

Kupitshila ku tshilejelu tshia bena Isalele, Paulo udi utunvuisha dipila dia bujitu bua buena kilisto bua ku mesu. Ku mesu, badi ne luseke ku mabenasha matamba buimpe a **Nyuma** : Kilisto, mudimu wende, Nyuma wende, dî diende... (mv. 3, 4). Kadi Nzambi kena mua kusanka ne ba bungu ba munkatshi muabu nansha, bualu bua kabena ne ditabusha nansha (mv. 5 ; Ebel. 10. 38). Ku bualu bua luendu lua bena Isalele mu tshipela, Nyuma udi utupesha tshileshelu tshia kanyinganyinga, tshidi mitshima yetu mikala pabuipi bua kukumbasha, nansha mikale ne dina dia buena kilisto : nkuka, kutendelela kua mpingu, manunganyi... Udi utudimusha ku bidi bikumbanyina mamuma aa a mubidi – nansha bikala ngasa udi wenzesha ku buimpe bua muena kuitabusha. Kadi bubi ebu budi buikale ne bukole munda muetu, mutei udi ukeba kubumuenesha patoke ku majinga andi, bua kumona mua kutuponesha. Ne mushindu eu, nangananga, diba ditudi tudimona bantu badi bimane kulu kupitshila ku bukole buetu nkayetu (mv. 12).

Kadi « **Nzambi udi ne lulamatu** » ; ndikankamika kayi patudi tuela menji ku lulamatu elu ! Mumanye butekete buetu, kena ulekela bua Satana atuteya ne diteta ditudi katuyi bamanye mua kutantamena (tang. Yob. 1. 12 ; 2. 6). Wakadianjila kulongolola bua diteta, tshipeta tshia **butshimunyi** (mv. 13). Tueyemena pa milayi ei misangu yonso idi muena lukuna ulua ku mpala kuetu. Bulelela, Nzambi udi ne lulamatu !

1 Kolinto 10. 14-33 ; 11. 1

Buobumue ne Nzambi, luseke lua disanka lua muena kuitabusha, kabuena buitabusha kupetangana kuonso ne kutendelela kua mpingu mu mishindu yaku yonso nansha mimpe. Ne nangananga, « ku mesa a Mukelenge » kudi buobumue ebu buleshibua. Badi badia diampa ne banua lupanza, badi bikalangane bonso buabu **bapikudibue** ba Mukelenge, ne bidi bikengela mu bungi buabu, bikale

buonso bapikudibue ba Mukelenge. Nunku tudi tubamona ku ditabusha bafuanyikishibua mu **mutanda eu umue** wa diampa tshinfuanyi tshidi tshilesha ne **mubidi udi umue**. Badi balesha **bobumue** ebu **bua ekelesia** budi bukua ntendelelelu buela meshi bua kukumbasha... kadi bobu bumane kuikalaku !

Bingikala ntshiyi ngelangana meshi bua malu anyi nkayanyi, ne misangu yonso ngela meshi anu bua malu a muan'etu ! mbuena kuamba ne malu a Mukelenge Yesu ; (fuany. Filip. 2. 21) ! Kutangila kuelangana meshi ku malu a muan'etu kakuena kuelangana meshi anu bua buimpe anyi diakalengele diandi, kadi kudi kuelangana meshi kabidi bua **kondo kabidi ka mutshima**. Nkukeba bua kumuenzela malu kampanda ne kudikanda bua kumuenzela makuabu. Mushindu eu nengikale ndikonka misangu yonso ne : mu bualu budiku katataka, ndi ne bidikadidi bua meme **kusakidila anyi** ? Bualu bundi ngenza katataka, nansha kudia kuanyi, nansha kunua kuanyi (bitapuluke ne mv. 7), bidiku bua **butumbi bua Nzambi** anyi ?

1 Kolinto 11. 2-16

Bitupa bikese bia mu Mukanda wa Nzambi biakajula makokanganyi a bungi kupita ya malongesha a shapitre eu (mv. 16). Mbua tshinyi mupostolo, anyi kuamba kuimpe Nyuma Muimpe udi utangila ne tumalu tudi tumueneka ku mesu tutambe kuikala tukese bu tua mukashi kuikalayi ne nsuki mile anyi bua kuikalaye ne tshibuikilu ku mutu kuandi ? Bidi bikengela tuvuluke diambedi ne buena kilisto buetu kabuena buikala anu mu malu manene adi ne mushinga makumbaja mu bikondo ne bikuabu kadi budi bualu bua kabujima ka malu mashilangane adi atukuata matuku onso mu luendu luetu wa matuku onso (Luka 16. 10). Ku luseke lukuabu, Nzambi udi ne bukokeshi ne kena ku mukenji wa kutubingisha mu malu onso adiye utulomba mu Dî diandi nansha. Kutumikila kakui kutontolola, ke kutumikila kulelela. Nunku malongesha aa adi bu diteta kampanda kudi mukashi yonso ne nsongakashi yonso muena kuitabusha. Bidi bu Mukelenge udi umulomba ne : newenze bualu ebu bua **bualu buanyi** anyi ? Newikale ne dijinga ku muoyo wa kulesha mu bienzedi lulamatu anyi dikokela diebe, anyi neutume ku mpala mushinga wa nvuadilu anyi wa bulengele anyi ?

Ku ndekelu, katupu muoyo ne bualu ebu bunene : banjelo badi kabayi bamueneka, badi batangila mushindu kayi udi bena kilisto bafila diandamuna ku meshi a Nzambi (mv. 10). Tudi tubapesha tshimuenenu kayi ?

1 Kolinto 11. 17-34

Mu Kolinto muakadi matapuluka. Matapuluka aa akadi amueneka ne munkatshi mua kudisangisha. Babanshi bakadi bafuisha bapele bundu anyi babapetula, ne biakadi bikeba mukau. Bualu bukuabu butambe kuikala bukole, Bidia bia Mukelenge kabiakadi bitapuludibue ne bidia biabu bia buobumu (Agape), kudia eku kuakadi kudibua ne dinyanguka dia bungi kudi bantu ba bungi. Ke tshikondo tshidi mupostolo mua kuvuluisha nangananga dibuluila diakangataye kudi Mukelenge. **Bidia bia Mukelenge** bidi tshivulukilu tshimpe tshia Kilisto wakadifila bua bualu buetu. Tshivulukilu bulelela tshidi tshiakula mu mutshima wa **yonso udi udisangishaku**, kadi tshidi tshiamba kabidi **mu buloba bujima** bualu ebu : yeye udi Mukelenge wakakumbanyina lufu. Ne tô ne tshikondo tshiapinganaye, tudi babikidibue bua kuamba bualu bua **lufu lua Mukelenge** mu diakula dinene ne dia bupuekele dituakamana kulongeshibua.

Ku ndekelu, tshivulukilu tshidi tshiakula **mu kondo ka mutshima** ka muena kuitabusha. Bualu bua lufu lua Kilisto, ludi lunvuija dipishibua dia bubu. Kudia kua bidia bia Mukelenge kakuyi **kuditeta** diambedi, kudi kuteka (bantu pa buloba) mu bipeta bia dipila edi dia lufu lua Kilisto. Mushindu eu kemuakadi **butekete** bua bena Kolinto ba bungi bumueneka (ne misangu mikuabua munkatshi muetu kabidi), masama, lufu mene luakamana kukuata bakuabu (mv. 30). Kadi buowa kabututeki ku luseke nansha (mv. 28). Budi ne tshia kupetangana bu diandamuna dia mushinga munene kudi eu udi muakule ne : Enzayi nunku bua kuvuluka **meme²** (mv. 24, 25).

2. En mémoire de moi : bua kunvuisha bujitu ne mushinga udi Mukelenge wambila muaku eu « de moi » tudi bakudimune mu tshiluba ne « kunvuluka meme ».

1 Kolinto 12. 1-13

Padiye wakula bua mishindu ya kudisangisha ya ekelesia wa kaba kamue, mupostolo udi upesha kudisangisha bua bidia bia Mukelenge muaba wa ku mpala (shap. 11. 20-34). Kunyima udi wakula bua mapa ne midimu idi ne bualu bua **kudiundisha**. Katupu muoyo ne disangisha bua **dikukuila** didi ne mushinga ku mpala kua masangisha makuabu.

Paulo udi uvuluisha bakulu batendeledi ba mpingu aba ne, matuku makuabu bakadi bakokibua kudi nyuma ya Satana (mv. 2). Ndishilangana kayi ! Katataka, Nyuma wa Nzambi ke udi ubalombola, wenzesha munda muabu « bu **mudiye** musue » kupitshila ku mapa adiyе upesha muntu ne muntu (mv. 11). Mupostolo udi utela ku dimue ku dimue ujadika ne adi mapeshibue bua **kukuatshishangana**. Ne bua kunvuisha ku elu luseke buobumue bua ekelesia ne ku lukuabu leseke, dishilangana dia midimu, udi wangata tshileshelu tshia mubidi wa muntu : muikale ne **bitupa** bia bungi, udi tshimua tshiabi katshiyi mua kukuata mudimu kakuyi tshikuabu, bidi bienza mubidi **umua** mulombodibue kudi meshi amua, aa adi mutu wambila tshitupa ne tshitupa tshionso. Ke mudi mubidi wa Kilisto ; Bikalau udi ne bitupa bia bungi (bu mudi bena kuitabusha ba bungi), badi balombodibue kudi **Nyuma umue** bua kukumbasha disua dimue edi dia **Mukelenge** udi « mfumu » (buena kuamaba ne Mutu : Efes. 4. 15, 16). Katuena ne bualu bua kusungula ne mudimu wetu (mv. 11), ne muaba wa tuetu kuwenza (mv. 18).

1 Kolinto 12. 14-31

Ndilongesha dinene, katuyi mua kukeba kule nansha, didi nadi mubidi utudi « batuale » ! Davidi udi wamba mu Mis. 139. mv. 14 ne : « ndi nkusakidila bualu bua difukibua dianyi didi dilongesha ne... didi dikemesha ». Eyo, patudi tutangila ndishilangana kayi, kadi diunvuangana kayi munkatshi mua bitupa bionso ebi bishilangane ne bia bungu ne kuikala kuonso kua tshitupa nansha tshikese kudi ne mushinga ne mudimu kabidi mu muaba watshi. Tshileshelu disu ne munu mukese, kabiena mua kupingananga pa mudimu wabu nansha. Kadi munu udi wambuluisha bua kumusha lupuishi ludi lubuela mu disu. Bikala tshitupa tshimue katshiyi tshienza mudimu bimbe, anyi tshikale ne butekete, mubidi mujima newikale ne disama.

Bionso ebi bidi ne bileshele mu ekelesia, mubidi wa Kilsto, udi kayi muikale bulongolodi bua muntu, kadi **Nsangilu**³ udi ne muoyo. « Bitupa bidi bimueneka ne bupuekele... bidi ne mushinga » (mv. 22) ne muntu ne muntu udi ne bualu bua kudilama bua kupepesha mudimu udiye ukuata (mv. 15, 16), nansha wa bakuabu (mv. 21). Muena kuitabusha mukashi mununu anyi tshilemenda, ku disanbila anyi ku mubelu pa diba diau, anyi misangu mikuabu ku dikuatshisha dia mu bintu, neakankamike lukunukunu lua mutangadiki anyi lua mpasata. Nunku, tshintu tshionso tshiakangata muntu, enza natshi mudimu **bua kukuatshisha bakuabu** bu balami bimpe ba ngasa muvulangane wa Nzambi (1 Petel. 4. 10).

3. Nsangilu : organe.

1 Kolinto 13. 1-13

Kunyima kua dishilanga dia bitupa bia mubidi wa Kilisto : dikasa, tshianza, ditshi, disu... mu shap. wa 12, bidi bu mu sha. wa 13 tudi tusangana **muoyo** wa mubidi eu. Mudimu wende udi bua kuenzesha ne kusalula bitupa bionso. Tudi mua kumona ne luse [anyi dinanga (amour)], kaluena **tshipedi** mu shap. wa 12, kadi mbukole bukumbane budi buenzesha bipedi bionso. Eu udi « **njila** » udi munzuluilu **bantu bonso** ne udi ukebibua kudi **buonso** (shap. 12. 31).

Anu bu mudi nshila udi muenza bua kuendelamu, luse palu ludi lumueneka anu mu malu adilu luenza. Bua bualu ebu shapitre eu muimpe kena utupesha **diunvuija**. Udi utupesha dilondanga – ke kulondangana kudi kuimana nansha kadi kudi kukumbane bua kutupuekesha bikole – ku bionso bidi luse **Luenza** ne nangananga bidilu **kaluyi luenza**. Nshila wakadi wa Kilisto pa buloba ; ne tumone ne Dina diandi didi mua kupingana pa muaku wa muaku wa luse mu shapitre eu, kakui kushintulula diunvuija (tangila 1 Yone 4. 8). Mu dietu dimanya dia bintu bidi kabiyi bianze kumueneka, bionso bidi bia tshitupa, kabiyi bishilangane ne bibi. Kadi anu tshitupa tshipi netumone « mpala pa mpala ». Pa diba adi, Musungidi wetu wakatamba kutumanya, neatubueshe mu dimanya dinene diandi nkayandi (mv. 12 ; Mis. 139. 1...). Nunku luse ludi kaluyi lunyanguka, ne lukumbane tshiendelele mu muoyo wetu ne **wende**.

1 Kolinto 14. 1-19

Ba bungi badi badilakana bua butekete budiku katataka ku dipanga kuikala kuikla dia mapa mu ekelesia. Kadi bobo aba, badi **bananukila** kukeba biobio ebi bu mudi mv. wa kumudilu ubalomba anyi ? Misangu mikuabu Mukelenge wakapangadika kukupesha tshipedi tshia mushindu eu, ne windila bua kukumbaja, abale munda muebe dijinga edi dinene. Mulomb'edi popamue ne **didipuekesha** didi mua kukukanda bua kuditambisha bualu bua kabena bakupeshe dipa edi **bua bualu buebe** nansha, kadi bua **bualu bua ekelesia** (mv. 12). Bena Kolinto nangananga bakadi bakeba butumbi ku bipedi biakadibu nabi, nunku tshibuelakashi tshinene tshiakamuenek'aku. Mupostolo udi ubasemesha ku dijinga diakane, ubalesha ne tshipedi tshia **diakula dia mu miaku** tshiakadibu batambba kuditumbisha natshi, tshiakadi menemene tshipedi tshiakadi ne mushinga mukese (mv. 5). Tshipedi tshia **kuambila bantu Dî dia Nzambi** kutangila tshiakadi – ne tshidi tshishala – pa buatshi tshipedi tshia kujinga. Katshiena bu muakaditshi bikondo bia kale ne mabuluibua a malu adi alua ku mpala, kadi tshidi ne mudimu wa kudiundisha, kusengelela ne wa kukankamika...

Mv. wa 15 udi utuvuluisha ne, bikalabi bua **kulomba** nansha bua **kuimba**, kubienza ne meshi kudi ne mushinga. Tuetu badi ne ditanasha misangu yonso patudi ku mpala kua Mukelenge, tuele meshi ku bitutu tuakula kudi Nzambi ; tudienzesha bua kuela meshi ndondo wabi. Kadi **meshi** etu ikale malombodibue kudi **Nyuma Muimpe**.

1 Kolinto 14. 20-40

Tshipedi tshia kuakula miaku mu ndimi, katshiakapeshibua bua **kudiundisha natshi ekelesia**, nansha bua kutangadika natshi, kadi tshiakafidibua bua kutuisha natshi bena mitshima mikole bena Yuda (tshisamba etshi) tshiakadi Nzambi upesha ba bisamba bia bende ngasa (mv. 21. 22). Tshimuenenu etshi katshiena kabidi ne mushinga lelu nansha ! Kutangila « **kudiundisha** » ke muaku munene wa mu shapita eu, dibue dinene, kudi bualu buonso budi buenzeka mua kuikala bukokeshibue : bualu buonso bundi musue bua kuamba anyi bua kuenza budi bua diakalengele dia muan'etu anyi ? (Efes. 4. 29). Kutangila bingikala nkeba diakalengele diabu, nensangane kabidi disanka dianyi nkayanyi. Kadi bingikala nkeb'anu diakalengele ne butumbi bianyi, ku ndekelu nekuikale **dijimisha** bua bakuabu ne buanyi (shap. 3. 15).

Malu makuabu abidi adi ne mushinga munene mu nsombelu wa bena ekelesia : **bilengele** ne **malondangane** (mv. 40). Malu aa adi akeba mikeshi idi ivuisha lungenyi luimpe mu didisangisha (mv. 26-33) anyi ku bulongame bua Nzambi (mv. 34, 35). Mupostolo kakadi musue bua bena Kolinto bikale mu dipanga (shap. 12. 1). Nunku bikala muntu yonso ulengulula bua kudidiundisha mu mayisha aa adi atangila bualu bua ekelesia, e ! ashale biandi mushibale (mv. 38). Nzambi udi Nzambi wa **ditalala** (mv. 33) ne udi musue bua ekelesia udi ulesha ngikadilu yandi, ikale muaba udiye mua kulua ne badi kabayi banze kukudimuna mitshima bamone kuikala kuandi munkatshi mua ekelesia (mv. 24, 25).

1 Kolinto 15. 1-19

Bualu bukuabu bunene buakadi bushale bua kushikisha : bantu bakuabu mu Kolinto bakadi bela mpata bua **dibika dia bantu ku bafue**. Paulo udi ubalesha ne kuela mpata ku dilongesha edi dinene, kudi kushimbula nzubu yonso wa ditabusha dia buena kilisto. Bikalaku kakui dibika dia bantu ku bafue, Kilisto nkayende kakabika ku bafue nansha ; ne mudimu wandi kawakanyishibua kudi Nzambi ; lufu ludi lushala ne bukole kaluena lutshimunyibue nansha ne tuetu tutshiene mu mibi yetu. Bua bualu ebu lumu luimpe ludi patupu ne ditabusha dietu didi dipanga bishimikidi. Ngikadilu yonso wa muena kilisto wa kudipidia ne ditapuluka ne malu mabi udi ulua patupu, ne udi mua kutamba kudila bualu bua udi ushimisha muoyo udiye nau lelu ne wa tshiendelele kabidi.

Nzambi Tatu wa mu diulu atambe kutumbishibua bualu bua kabiena nunku : « bulelela Mukelenge wakabika ku bafue » (Luka 24. 34). Kadi ku mpala kua bualu ebu bunene tudi tunvua mbua tshinyi Nzambi wakalongolola bua kubujadika. Kubujadika ku mpala mu **mifundu** (mv. 3, 4). Kunyima kudi **Bamonyi** badi kabayi mua kuedibua mpata bualu bua **ngikadilu wabu** : Kefa, Yakobo, Paulo nkayende (muikale udiamba ne kena ukumbana) ne bualu bua **bungi** buabu kabidi : bantu batue ku binunu bitanu bakadibu ne bua kukonka. Kakui mpata, mubadi yonso, kayi muanze kutangila ku mesu ende Mukelenge wende, udi ne bujadiki nkayende ne **Musungidi** wende **udi ne muoyo bulelela** (fuany. Yobo 19. 25).

1 Kolinto 15. 20-34

Kilisto mubike ku bafue, wakadianjidila bena kuitabusha « ba kalala » tulu mu lufu. Bobo pabu nebabike papinganaye. Kadi ba bafua bakuabu, « nebabishibue » anu matuku makuabu kunyima bua kupitabu ku mpala kua nkuasa wa tshilumbuluidi (Buak. 20. 12). Padib'adi bionso nebitekibue mu bukokeshi bua Kilisto tshiendelele. Kunyima kua malu aa onso, menji etu adi ashimina mu ndondo wa tshiendelele tshia disanka dinene mudi Nzambi ûsha bintu bionso ntente (mv. 28).

Mupostolo mumane kukanga tuboko etu tua butumbi (mv. 20-28), kunyima udi ulesha mushindu kayi udi kubenga kuitabusha muoyo ulualua kudi kujadika ngikadilu wa bantu buonso... kubanga ne badi bu bende (mv. 30-32). Bantu bena dikenga bungu munyi badi ntendelelu yabu mikuate mei aa ne : « Tudie ne Tunue, bualu bua makelela tudi tufua » ! (mv. 32). Badi badituisha munda muabu ne kakuena bualu bukuabu kunyima kua lukita, bua kumon'abo mua kudibingisha mu kudisankisha ne dikamakama mu muoyo wabu eu wa tshitupa tshipi, « bu nyama idi kayiyi ne meshi, baledibue bu nyama mene » (2 Pet. 2. 12). Kadi bua muena kilisto, ditabusha diende diakadi mua kumutabulusha misangu yonso (mv. 34), dimukanda bua kudisanga ne bisumbu bia bantu babi, dimukanda bua kudia anyi kunua ne bakuatshiki ba maluvu ba pa buloba ebu (mv. 33 ; Mat. 24. 49). Anu tshisumbu tshia bantu ba Mukelenge tshitulengelele tô ne ku dilua diende dia tshiakabidi !

1 Kolinto 15. 35-50

Mubidi mupia-mupia wangata muena kuitabusha mu butumbi udi mufuanangane ne tshinyi ? (mv. 35). Mukanda wa Nzambi kawena usankisha tshisankasanka tshietu tshia mubidi nansha. Mona mushindu udiwu wandamuna ku bupote buetu buonso bua kuela kua meshi ne : « wewe mupange meshi ». Meme mukulesha letete lua diminu kampada ludi kui mumanye, kuena mumanye mua kungambila mutshi kayi walupulalu. Bia muomumua ne dishi kampanda didi mu tshizubu bua kudiubulula, katuena mua kumanya mubidi wa tshibayibayi tshiapatuka ku butoke.

Kadi bua kupitshila ku mudimu wa kutoloka, ne wa kudiubulula, bidi bikengela lutete lufua, ne dishi dilale tulu (fuany. Yone 12. 24). Nunku kabidi, bapikudibue buonso « bakalala tulu mu lufu » nebamueneka baluate mubidi mupia-mupia wa dibika. Diakalenga kayi didi dilongoluela mubidi eu wa lupuishi ne udi ubola, tshibuikilu tshia patupu tshia Anyima ! Udi ubika « **mu mubidi udi kauyi ubola** » : lufu kaluena kadi ne bukole kudiwu ; « **mu butumbi** » ne « **mu bukole** » : kauyi kabidi ne bilema anyi butekete ; « **mubidi wa nyuma** » muvula tshiendelele malu a mubidi ne nkuka yau, mulua tshiamua tshipuangane tshia mudimu tshia Nyuma muimpe. Ku ndekelu newikale **mufuanangane ne wa Kilisto** mubike ku lufu. Katuena bamana kupeta bumanyishi bukumbane bua ngikadilu wetu ulualua anyi... ne tubingila bua tuetu kutumbisha Nzambi katataka patutshiena mu mubidi eu anyi ? (shap. 6. 14. 20).

1 Kolinto 15. 51-58 ; 16. 1-9

Dilonda dia dilongesha edi dinene dia **dibika dia bantu ku bafue**, kadiakanji kuikala dijima kakui dibuluibua dia ndekelu : Ka mbeni kuitabusha buonso bajika kubuela mu tulu tua lufu nansha. Badi biabu bikale ne muoyo kabakushala ku dilua dia Mukelenge dia tshiakabidi. « Anu mu kvinga kua disu » dishintuluka dia mushinga mukole nedienzeke, diapesha muntu yonso ngikadilu mukumbane wa kuikala ku mpala kua Nzambi. Bu mudi mu lusumuinu lua bidia bia dibanshi bia muana wa Mukelenge (Mat. 22), babikisibue bakadi ne bua kushintulula bivualu biabu bisusuke ku bidi bia butumbi, muomumue kabidi buafue mu Kilisto ne badi ne muoyo nebaluate mubidi **udi kauyi ubola** ne udi **kauyi ufua**. Pa dib'adi butshimunyi bua Mukelenge ku lufu buakamanaye kulesha bumanyishi ku dibika nkayandi dia ku lufu, nebuikale ne dikumbana dinene mu bantu bandi. Nunku ! Bu mudi bulelela buonso bua Dî dia Nzambi « bualu busokoka » ebu, budi ne buakuikala ne mudimu mu nsombelu wa **mupikudibue yonso**. Ditekemena dietu didi « dishindama » (Ebelu 6. 19) ; tuikale bietu bashindame, « batantamane⁴, tukumbasha misangu yonso mudimu wa Mukelenge ». Mudimu wetu kawakuikala **patupu** nansha, bikalau udi muenza « mu Mukelenge » (mv. 58 udi wandamuna ku mv. 32). Nansha bikala mamuma bu bipeta kâyi amueneka pa buloba, ku dibika dia ku bafue tudi ne a bungu.

Shap. wa 16 udi ufila tshileshelu tshia mudimu wa bena Kilisto : **kusangisha kua bintu** mu dituku dia kumudilu dia lumingu. Kudi ne mushinga munene mu mutshima wa mupostolo ne bua Mukelenge.

4. Inébrable : Batantamane.

1 Kolinto 16. 10-24

Mvesa ei idi : ne mei a ndekelu a mupostolo, ngumu mikuabu mipia-mipia idiye ubapesha, ku ndekelu mioyo idiye wela banangibue bende ba mu Kolinto. Munkatshi muabu udi usanka bua kufila bumanyishi buakadiye n'abo bua kudifila kua bana babu bakuabu ne badi bakumbana bua kunemekibua : Stefana, Fôtunato, Akaiko, ne udi ubatela mu tshileshelu (fuany. 1 Tim. 3. 13).

Kudi bena Kuitabusha ba mu Kolinto bakadi batangila anu malu a buena kilisto a pambelu ne adi amueka kumesu, Paulo wakatamba kubamanyisha tubingila tudi mua kubenzesha mu bualu buonso :

« nuenza malu **bua butumbi bua Nzambi** » (shap. 10. 31).

« Malu onso enzeke **bua kunudiundisha** » (shap. 14. 26).

« Malu onso enzeke **ne kalolo ne bulongame** » (shap. 14. 40).

Ku ndekelu apa : « malu onso enzeke mu **dinanga** » (mv. 14).

Mpa muaku eu wa dinanga udi mupostolo Paulo ushikisha mukanda eu **mukole** (fuany. 2 Kol. 7. 8). Kayi ubala matapuluka akadi mu Kolinto udi ujikula ne : « dinanga dianyi dikale **nenu buonso** mu Kilisto Yesu ». Misangu yonso, ku dî edi diandekelu, bikalaku kuakadi bakadi kabayi banange **Mukelenge**, bakadi nkayabu badilamune ku diedibua diandi dia muoyo edi, ne mupostolo wakadi mua kuya kudibu mu ngikadilu mukuabu mukole. « Maranatha » ! Mukelenge udi ulua.

Tudi mua kumuindila ne disanka anyi ?